
EĞİTSEL SOSYAL AĞ KULLANIMINDA ÖZ-YETERLİK ALGISI: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Abdullah SOYSAL

Prof. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi Sağlık Yönetimi Anabilim
ORCID: 0000-0001-6411-4988
asoysal2005@hotmail.com

Hasret ALDAL

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sağlık
Yönetimi Anabilim Dalı
ORCID:0000-0002-2930-5794
hasret-aldal@hotmail.com

Öz

Bu çalışma Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Yönetimi öğrencilerinin Eğitsel Amaçlı Sosyal Ağ ve İnternet Kullanımına yönelik Öz-yeterlik (EİKÖ) algılarını ölçmek amacıyla yapılmıştır. Çalışmada Şahin (2009) tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 25.0 paket programından yararlanılmıştır. EİKÖ Ölçeğini oluşturan 28 adet ölçek maddesi bulunmakta olup Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı, ölçek için 0.92 olarak bulunmuştur. Verilerin analizinde sayı-yüzdeler hesaplama, frekans analizi, güvenilirlik analizi, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Öğrencilerin eğitsel internet kullanım Öz-yeterliği ölçeğinden aldıkları puanların cinsiyet, okuduğu sınıf, öğrenim durumu, uyruk ve yaş değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Ağ, Öz Yeterlik, İnternet Kullanımı.

EDUCATIONAL SOCIAL NETWORK USE: AN APPLICATION ON STUDENTS

Abstract

The aim of this study was to measure the educational internet usage self-efficacy (ETIS) beliefs of Health Management students of Kahramanmaraş Sütçü İmam University. The scale developed by Şahin (2009) was used in the study. SPSS 25.0 package program was used to evaluate the data. Before the analysis was started, the data were tested for normal distribution. There were 28 scale items that make up the scale. The reliability coefficient calculated with Cronbach alpha was found to be 0.92 for the scale. The analysis of the data, number-percent age calculation, frequency analysis, reliability analysis, independent sample t test, one-way variance analysis were performed. On the other hand, the scores obtained

from the students' self-efficacy scale. It was determined that there was no significant difference according to gender, class, education level, nationality and age.

Keywords: Social network, Self-efficacy, Using Internet.

1. GİRİŞ

Son yıllarda bilgi ve iletişim teknoloji alanında çeşitli dönüşümler yaşanmaktadır. Bu dönüşüm insanların sosyal ve toplumsal ilişkilerini de etkilemiş ve sosyal bir dönüşümü beraberinde getirmektedir. Bu dönüşüm değişen teknolojinin kullanımında da çeşitli farklılıklar oluşturmuştur (Karal ve Kokoç 2010:251-263). Değişen ve gelişen teknoloji ile birlikte günlük hayatımızda çeşitli yönlerden etkilenmektedir. İnternet artık sadece bilgi paylaşım mekanizması ya da reklam aracı olarak kullanılmaktan ziyade bir iletişim aracı haline gelmiştir. Günümüzde internet reklam, alışveriş yapma, araştırma yapmanın yanı sıra insanlar arasındaki iletişimin bir parçası haline gelmiştir (Şahin, 2009:462).

Bilgi toplumuna geçiş dönemlerinin gereği olarak bireylerin ve organizasyonların bilgiye nasıl ulaşacakları, bilgiyi nasıl kullanabilecekleri ve nasıl geliştirecekleri konusunda gerekli donanımına sahip olmaları gerekmektedir (Çakır ve Yükseltürk, 2010:501-512). Son yıllarda internet kullanımındaki artışın bir diğer nedeni de sosyal medya sitelerinin artmasıdır. Bazı araştırmacılara göre internet insanların birbiriyle iletişim kurabilecekleri, bilgi paylaşabilecekleri ve çeşitli ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri bir alan haline gelmeye başlamıştır (Yenilmez vd., 2011).

Sosyal medya kullanımının artması gençler üzerinde kendilerini beğendirme, yetersiz görme, karşılaştırma yapma, kıskançlık gibi olumsuzlukları da beraberinde getirmiştir. Bilgi paylaşma, grup çalışmaları ve araştırma yapmak için kullanılan sosyal medya daha bilinçli bir kullanım sağlarken internetin olumsuz etkilerini de azaltacaktır (Sağbaş vd., 2017:1-11). Bu çalışmada gündelik hayatta aktif olarak kullanılan internetin öğrencilerin eğitim hayatına nasıl bir etkisi olduğu ve demografik değişkenler açısından bir farklılık olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın teorik kısmında Sosyal Ağ Kullanımı, Facebook ve Eğitsel Ağların Kullanımı, İnternetin Eğitim Sürecine Yansımaları, E-Öğrenmenin Gelişimi ve Öz Yeterlik konuları ele alınırken çalışmanın araştırma kısmında Araştırma Kapsamı ve Yöntemi, Bulgular, Tartışma, Sonuç ve Öneriler kısmına yer verilmiştir.

2. SOSYAL AĞ KULLANIMI

Sosyal ağların gelişimi merak duygusunu artırırken; araştırmalar yapma ve çeşitli konulara katkı sağlayabilme becerisini beraberinde getirmiştir. Eğitim ve teknoloji her zaman birbirini destekleyen unsurlar olmuştur. Teknolojik gelişmeler eğitimin oluşturulmasında ve sürdürülmesinde önemli görevler üstlenirken, teknolojinin toplumda yaygınlaşmasına ve içselleştirilmesine katkı sağlamıştır (Toplu ve Gökçearsan, 2012:501-503). Sosyal ağ sitelerinin kullanım amaçlarının belirlenmesi; bireylerin ilgili siteleri ziyaretine neden olan faktörlerin bilinmesi, bu yönde yapılan çalışmaların yönünün belirlenmesine katkı sağladığı ifade edilebilir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2016 yılı verilerine göre; Türkiye'deki kullanıcıların % 81'i internetten sosyal ağ ve sosyal medya siteleri üzerinden profil

oluşturma, mesaj ya da fotoğraf gönderme gibi etkinlikler için yararlanmaktadır. Avrupa Birliği ülkelerinde ise aynı dönemde bu oran %63 düzeyindedir. Araştırma sonuçlarına göre 2017 yılında 10 ve daha fazla çalışanı olan ve sosyal medya kullanan girişimlerin %95,6'sı sosyal ağları (Facebook,LinkedIn, Xing, Viadeo, Yammer vb.) kullanırken,%37,5'i diğer sosyal medya uygulamalarından bloglar ve mikro blogları (Twitter, Present.ly, vb.), %33,9'u multimedya paylaşım sitelerini (YouTube, Flickr, Picasa, SlideShare, vb.) ve %11,1'i de "Wiki" bazlı bilgi paylaşım sitelerini kullandığı belirlenmiştir (TÜİK 2017).

2.1. Facebook ve Eğitsel Ağların Kullanımları

2018 yılı verilerine bakıldığında facebook dünya çapında 2,27 milyar kullanıcıya sahipken, Türkiye'de de 51 milyon facebook kullanıcısı olduğu görülmüştür (Dijilopedi.gov.tr, 2019). İnsanlar Facebook ile birbirlerine fotoğraf ve video atarken, sürekli bir iletişim içerisinde olma imkanı yakalar. Harvard Üniversitesi'nde okuyan MarcZuckerberg ilk olarak 2004 yılında insanların birbiriyle iletişim kurabilmeleri amacıyla Facebook'u kurmuştur. Yani Facebook'un asıl amacı insanların birbiriyle iletişim kurabilmesini sağlamaktır (Tiryakioğlu ve Erzurum, 2011:1037).

Heather Rogers Haverback Towson Üniversitesi Facebook'u çalışma grupları oluşturarak, öğretmen adaylarının buluşabilecekleri bir platform olarak kullanmıştır. Gruba katılan adaylar birbirleriyle bilgi ve deneyimlerini paylaşırken olumlu ve olumsuz eleştiriler yaparak birbirlerine yardımcı olmuşlardır. Çalışma sonucunda öğrencilerin kitap okumalarını desteklemek amacıyla sosyal ağ üzerinden kitap okuma kulüpleri kurulması, tartışma ortamının oluşturulması böylece yorum yapma gücünün geliştirilmesine imkan sunulması tavsiye edilmiştir (Gülbahar vd., 2014:3). Diğer sosyal ağlardan Flickrile video ve resim paylaşılabilirken, Twitter 280 karakter ile kendini ifade etme imkanı sunar ve Ning insanların ilgilerini paylaşmalarına yardımcı olur.

2.2. İnternetin Eğitim Sürecine Yansımaları

Günümüzde bilginin her geçen gün farklı bir boyut kazanması iletişim teknolojileri aracılığıyla eğitimde kullanma zorunluluğunu beraberinde getirmiştir. Bu da öğrencilerinin yeni öğrenme kanallarını keşfetme zorunluluğunu meydana getirmiştir (Dinçer ve Uyar, 2015:453-470). Akkoyunlu ve Yılmaz (2005) öğretmen adaylarının interneti kullanım amaçları, interneti kullanım bilgi düzeyleri, hangi aralıklarla interneti kullandıklarını incelemiş ve genellikle bilgi elde etmek için kullandıkları sonucuna varmışlardır. Bunun yanında Duggan ve arkadaşları (2001) üniversite öğrencilerinin interneti eğitsel ortamda kullanabilme davranışlarını incelemiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin eğitsel içerikli siteleri kullandıkları, bu siteler aracılığıyla arkadaşları ile bilgi paylaşımında buldukları ve interneti genellikle araştırma yapmak için kullanma eğilimlerinin yüksek olduğu gibi genel ve özel amaçlar için de kullandıkları sonucuna varmışlardır.

Şahin, farklı yaş grupları üzerinde yaptığı çalışmasında üniversite öğrencilerinin haftada en az bir kez akademik araştırmalar yapmak için interneti kullandıklarını, lise ve ilkokul çağındaki öğrencilerin ödevlerini yapma, arkadaşlarıyla iletişim kurma ve araştırmalar yapmak için interneti kullandıklarını tespit etmiştir (Şahin, 2009:462). Son zamanlardaki teknolojik gelişmeler organizasyonların da yeniden yapılandırılması gerekliliğini beraberinde

getirmiştir. Teknolojik gelişmelere ayak uyduran imkânlarını çalışanlarının kullanımına ve gelişimlerine sunan organizasyonlar varlıklarını daha da büyüyerek sürdürürken, ayak uyduramayan ve sadece seyirci olarak kalan organizasyonlar ise rekabet ortamlarından uzaklaşabilmekte, zamanla küçülmekte ve yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalabilmektedirler (Çakır ve Yükseltürk, 2010:501-512).

3. E-ÖĞRENMENİN GELİŞİMİ

Bir Uzaktan Eğitim türü olan E-öğrenme öğretici kaynaklar ile öğrenen arasındaki kısıtlılıkları ortadan kaldıran, birçok alanda etkinlik gösteren ve faydacı yaklaşımı esas alan bir alandır. Uzaktan eğitim alanındaki dönemlere bakıldığında öğrenme ve öğretme odaklı bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanıldığı, böylelikle uzaktan eğitimin hangi zamanlarda yapılacağı belirlendiği görülmüştür. Uzaktan Eğitim öğrenmenin yanı sıra; esneklik ve açıklık üzerine de dikkat çekmektedir (Bozkurt, 2017:85-124).

20. yy başlarında ABD televizyonu bir eğitim aracı olarak kullanmıştır. Eğitim amaçlı kullanılan televizyon yazılı bilgi kaynaklarının sunduğu olanakların ötesinde görseelliğin ön plana çıkmasına imkan sağlamıştır. Okuma yazmayı bilmeyen birçok insan televizyon ile daha hızlı bir şekilde farklı alanlarda bilgi sahibi olmuştur. Gelişen teknoloji sayesinde sosyal, ekonomik ve fiziksel sebeplerden eğitim sürecine aktif olarak katılmayan birçok insan sistemin bir parçası haline gelmiştir (Toplu ve Gökçearsan, 2017:501-503).

4. ÖZ YETERLİLİK ALGISI

Öz-yeterlik bireyin belirli bir performans düzeyine ulaşabilmek amacıyla davranışlarını düzenleyebilme ve gerçekleştirme becerilerine olan inancı, bireyin kendine yönelik genel algısı olarak ifade edilebilir (Bardakçı vd., 2018:60-72). Öz yeterlik düzeyi yüksek olan kişiler, bir işin bir işin üstesinden gelebilmek için önemli ölçüde çaba sarf eder ve karşılaştıkları olumsuzluklarda çabuk pes etmezler (Şahin,2009:463).

Şireci (2017), Fırat Üniversitesi Hastanesi Endokrin Polikliniğindeki diyabetli hastaların hastalıklarını kabul etme, bakımlarını yapabilmelerindeki öz yeterlilik düzeyleri ve bunlar arasındaki ilişkiyi saptamaya yönelik bir çalışma yapmıştır. Çalışma sonucunda hastaların öğrenim düzeyleri, cinsiyet ve hastalıklarına ait bilgileri edinebilmeleri açısından anlamlı bir farklılık bulunmazken; tedavi yöntemi, yaş değişkeni ve hastalığın kontrol sıklıkları açısından istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Keinki ve arkadaşlarının (2016), 'Kanser Hastalarının Bilgi İhtiyaçları ve Hastalık, Öz yeterlilik ve Kontrol Odağı Etkilerinin Algılanması ile ilgili 185 hasta üzerinde yaptıkları çalışmada bilgi gereksinimleri ile kanser hastalarının hastalığın etkisine ilişkin algıları, öz yeterlik ve kontrol odağı arasındaki ilişki tespit edilmeye çalışılmıştır. Sonuç olarak hastalık üzerindeki kendi kontrolünü çok iyi algılayan hastaların, kendileri için mevcut olan herhangi bir bilgi kaynağını daha sık kullandıkları ve daha fazla bilgi edinmeye çalıştıkları, buna karşılık öz yeterliliği düşük olan hastaların bilgi ihtiyaçlarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

5. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışma Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin eğitsel-sosyal ağ kullanımına yönelik öz yeterlik algılarını belirlemek ve demografik değişkenlerin bu algı üzerinde bir etkisi olup olmadığını test etmek amacıyla yapılmıştır.

5.1. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Çalışma evrenini Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi oluştururken araştırma örneklemini Sağlık Yönetimi Bölümü'nün tüm öğrencileri oluşturmaktadır. Bu çalışma 01.12.2018-31.12.2018 tarihleri arasında %61.7 (74) kız, 38.3 (46) erkek olmak üzere toplamda 120 kişiye Basit Tesadüfi Örnekleme yöntemi ile uygulanmıştır. Bu bölümde, işlem yolu, ölçme aracı, verilerin analizi ve çalışma grubu üzerinde durulmuştur. Cronbach Alfa ile hesaplanan güvenilirlik katsayısı, 0,92 olarak ölçülmüştür. Araştırmalarda kullanılacak ölçme araçları için öngörülen güvenilirlik düzeyinin 0.70 olduğu (Tavşancıl, 2014:29) dikkate alındığında, ölçeğe ilişkin güvenilirlik düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir.

Tabachnick & Fidel (2013)'e göre araştırma dâhilinde kullanılan ölçeklerin skewness ve kurtosis değerlerin -1,5 ile +1,5 aralığında olması normal dağılım aralığında olduğu ve ölçeğin kullanıma uygun olduğunu gösterir. Yapılan analiz sonucunda -1,5 le +1,5 arasında değer aldığı görülmüştür. Veri toplama aracı olarak Şahin (2009) tarafından geliştirilen "Eğitsel İnternet Kullanım Öz-yeterliği İnançları Ölçeği (EİKÖ)" kullanılmıştır. Anket yetersizim (1), kısmen yeterliyim (2), yeterliyim (3), oldukça yeterliyim (4), tamamen yeterliyim (5) olmak üzere beşli likert şeklinde tasarlanmış olup, toplam 28 maddeden oluşmakta ve tek faktörlü bir yapı sergilemektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 28 iken en yüksek puan ise 140'tır.

Çalışma verilerinin analizinde öncelikle katılımcıların "Eğitsel internet kullanımı öz-yeterlik inançları ölçeği" kullanım durumlarını saptamak amacıyla demografik ortalamaları hesaplanmıştır. Daha sonra katılımcıların Eğitsel İnternet Kullanım Öz-Yeterlik İnançlarına yönelik toplam puan ortalaması ve min-max değerleri hesaplanmış ve katılımcıların cinsiyet, yaş, uyruk ve öğrenim türlerini test etmek amacı ile T testleri uygulanmış, okuduğu sınıfların Eğitsel internet kullanım düzeyleri açısından anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek amacıyla da Anova testi uygulanmıştır.

5.2. Araştırmanın Hipotezleri

Tablo 1: Araştırma Kapsamında Oluşturulan Hipotezler

-
- Hipotez 1:** Katılımcıların cinsiyetleri ile Eğitsel İnternet Kullanımı Öz-Yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.
-
- Hipotez 2:** Katılımcıların yaşları ile Eğitsel İnternet Kullanımı Öz-Yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.
-
- Hipotez 3:** Katılımcıların uyrukları ile Eğitsel İnternet Kullanımı Öz-Yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.
-
- Hipotez 4:** Katılımcıların öğrenim türü ile Eğitsel İnternet Kullanımı Öz-Yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.
-
- Hipotez 5:** Katılımcıların okuduğu sınıf ile Eğitsel İnternet Kullanımı Öz-Yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.
-

6. BULGULAR ve TARTIŞMA

Çalışmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri Tablo 1’de gösterilmiştir. Çalışma Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü’nde eğitim gören 120 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir

Tablo 2: Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

		N	%
Cinsiyet	Kadın	74	61,7
	Erkek	46	38,3
Toplam		120	100,00
Yaş	17-20 yaş	63	52,5
	21-24 yaş	57	47,5
Okuduğu sınıf	1.Sınıf	38	31,7
	2.sınıf	50	41,7
	3.sınıf	13	10,8
	4.sınıf	19	15,8
Öğrenim durumu	1.öğretim	59	49,2
	2.öğretim	61	50,8
Uyruk	T.C.	110	91,7
	Diğer	10	8,3
Toplam		120	100,00

Tablo 3: Katılımcıların Eğitsel İnternet Kullanım Öz-Yeterlik Algılarına Yönelik Toplam Puan Ortalaması ve Min-Max Değerleri

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Ölçek geneli	120	43,00	151,00	90,4583	20,74572

Yukarıdaki Tablo 3’e bakıldığında katılımcıların EİKÖ İnançları toplam puan ortalaması ($\bar{X}=90,45\pm 20,74$) olarak hesaplanmıştır. Kabaran vd., (2016) çalışmasında Eğitsel İnternet Kullanım Öz-Yeterlik İnançları ölçeği toplam puan ortalaması ($98,592\pm 3,93$) olarak bulunmuştur. Yoldaş ve Argın (2015) çalışmasında ise EİKÖ puan ortalaması ($92,13\pm 18,34$)’tür. Görüldüğü üzere bulunan puan ortalamasının literatüre uygun olduğu ifade edilebilir.

Tablo 4: Katılımcıların Eğitsel İnternet Kullanım Öz-Yeterlik İnançlarının Cinsiyete Göre T Testi Analiz Sonuçları

	N		T değeri	P değeri	
Cinsiyet	74	Kadın	89,94 \pm 20,54	-0,342	0,733
	46	Erkek	91,282 \pm 1,25		

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin cinsiyetleri ile EİKÖ İnançları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir ($t:-0,342$; $p:0,733$). Buna göre “Katılımcıların cinsiyetleri ile Eğitsel İnternet Kullanımı Öz-Yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.” şeklindeki H1

hipotezi reddedilmiştir. Tuncer ve Özü (2012)'ün çalışmasında sınıf öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz yeterlik algıları arasında cinsiyet değişkeni açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Baş (2011) tarafından yapılan çalışmada ise Eğitsel İnternet Kullanım Öz-Yeterlik İnançları ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık belirlenmiştir.

Tablo 5: Katılımcıların Eğitsel İnternet Kullanım Öz-Yeterlik Algılarının Yaş Değişkenine Göre T Testi Analiz Sonuçları

	N		T değeri	P değeri
Yaş	63	17-20 yaş	89,87±21,07	-0,324
	57	21-24 yaş	91,102±0,54	0,747

Katılımcıların EİKÖ algı düzeyleri ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (t:-0,324; p;0,747). Buna göre "Katılımcıların yaşları ile Eğitsel İnternet Kullanımı Öz-Yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır." şeklindeki H2 hipotezi reddedilmiştir. Yoldaş ve Arın (2015) çalışmasında da benzer bir sonuca rastlanıldığı görülmüş ve araştırmanın bu bulgusunu destekler nitelikte olduğu saptanmıştır.

Tablo 6: Katılımcıların Eğitsel İnternet Kullanım Öz-Yeterlik İnançlarının Uyruk Değişkenine Göre T Testi Analiz Sonuçları

	N		T değeri	P değeri
Uyruk 110	T.C.		90,23±20,68	-0,387
10	Diğer*		32,90±22,37	0,699

*Suriye, Türkmenistanlı öğrenciler.

Katılımcıların EİKÖ İnanç düzeyleri ile uyruk değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır (t: -0,387; p;0,699). Buna göre "Katılımcıların uyrukları ile Eğitsel İnternet Kullanımı Öz-Yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır." şeklindeki H3 hipotezi reddedilmiştir. Gezer (2012) çalışmasında uyruk değişkeninin hangi gruplar arasında etkili olduğunu belirlemek için LSD testi uygulamış ve "Kütüphanelerde çeşitli kaynaklardan literatür taraması yapabilme" ifadesinde TC uyruklu öğrenciler ile KKTC uyruklu öğrencilerin görüşleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir.

Tablo 7: Katılımcıların Eğitsel İnternet Kullanım Öz-Yeterlik Algılarının Öğrenim Türlerine Göre T Testi Analiz Sonuçları

	N		T değeri	P değeri
Öğrenim türü	59	1.öğretim	90,332±3,68	-0,062
	61	2.öğretim	90,57±17,63	0,951

Katılımcıların EİKÖ İnanç düzeyleri ile öğrenim türleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (t: -0,062; p;0,951). Buna göre "Katılımcıların öğretim türü ile Eğitsel İnternet Kullanımı Öz-Yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır." şeklindeki H4 hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 8: Katılımcıların Eğitsel İnternet Kullanım Öz-Yeterlik İnançlarının Okuduğu Sınıf Düzeylerine Göre Anova Testi Analiz Sonuçları

	N			F değeri	P değeri
	38	1.sınıf	92,92±22,14		
Okuduğu sınıf	50	2.sınıf	86,64±19,62	1,044	0,376
	13	3.sınıf	95,53±21,72		
	19	4.sınıf	92,10±19,99		

Katılımcıların EİKÖ İnanç düzeyleri ile okuduğu sınıf düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir (t: -1,044; p;0,376). Buna göre "Katılımcıların okuduğu sınıf ile Eğitsel İnternet Kullanımı Öz-Yeterlik algıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır." şeklindeki H5 hipotezi reddedilmiştir. Yenilmez vd., (2011) tarafından yapılan çalışmada katılımcıların eğitsel internet öz-yeterlik inançları ile sınıf seviyesi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı ve bu çalışmada elde edilen bulgu ile uyumlu olduğu belirlenmiştir (Yenilmez vd., 2011).

7. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışma Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Yönetimi bölümü öğrencilerinin eğitsel-sosyal ağ kullanımında öz-yeterlik (EİKÖ) düzeylerini ölçmeyi amaçlamıştır. Bu bağlamda öğrencilerin yaş, cinsiyet, uyruk, okuduğu sınıf ve öğrenim durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı saptanmaya çalışılmıştır. Çalışmada, Şahin (2009) tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Çalışma sonucunda güven aralığının yeterli aralıkta olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmada uyruk değişkeninin eğitsel-sosyal ağ kullanımını etkilemediği görülmüştü ve cinsiyetin eğitsel-sosyal ağ kullanımına bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma sonunda öğrencilerin öğrenim durumu, okuduğu sınıf ve öğrenim türünün sosyal ağ kullanımı üzerine herhangi bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre H1, H2, H3, H4 ve H5 şeklindeki hipotezler reddedilmiştir.

Günümüzde sosyal medya kullanımı farklı alanlarda kullanılmaya devam edilmektedir. Her geçen gün artan teknoloji insanların interneti daha etkin kullanmasını zorunlu hale getirmiştir. Önceleri daha çok sosyal medya kullanımı olarak gerçekleşen sosyal ağ kullanımı günümüzde eğitim amaçlı kullanılmaya başlanmıştır. Bu nedenle öğrencilerin de eğitim sitelerini daha yakından takip edebilmeleri ve araştırma yeteneklerini geliştirmeleri gerekmektedir. İçerisinde bulunduğumuz yirmi birinci yüzyılda da teknoloji artan bir hızla gelişmeye devam etmektedir. Gerek Eğitim kurumlarındaki alt yapının desteklenmesiyle gerekse öğrencilerimizin ve çocuklarımızın eğitimlerini destekleyerek, onlara gerekli zemini hazırlayarak internetin daha işlevsel bir şekilde hayatımızda yer almasını sağlayabiliriz.

Kahramanmaraş'ta gerçekleştirilen bu çalışma ile çeşitli yaş gruplarının internet kullanım biçimlerini belirlemeye çalışılmıştır. Bu konuda yapılan çalışma sayısının kısıtlı olması sebebiyle yapılan çalışmanın eğitsel internet kullanımına dikkat çekmesi, gerekli altyapının kurulması ve sosyal ağ kullanımı konusunda yeni bir bilinç oluşturulmasına önayak olunması, sosyal iletişim becerisinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu tür çalışmaların farklı düzeydeki okullarda

yapılması toplumun bilinçlenmesine katkı sağlayacaktır. Eğitsel internet kullanımına yönelik tutumların farklı çalışmalarla da desteklenmesi gerekmektedir. Türkiye’de bilimsel süreli yayınlar başta olmak üzere, bilgi kaynaklarının üretilmesinde elektronik yayıncılık da hızla yaygınlaşmaktadır. Bilimsel yayınlar başta olmak üzere bilgi kaynaklı yayınların üretilmesine yönelik elektronik kaynaklar artmaya devam etmektedir. Bu çalışmaların uzaktan eğitimi destekleyecek şekilde ele alınması ve sistemin bir parçası haline getirilmesi yönünde çalışmalar yapılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Akkoyunlu, Buket ve Yılmaz, Emine (2005), “**Öğretmen adaylarının bilgi okuryazarlık düzeyleri ile internet kullanım sıklıkları ve internet kullanım amaçları**”, Eğitim Araştırmaları, Cilt:19, ss.1-14.
- Arseven, Ayla (2016), “**Öz Yeterlilik: Bir Kavram Analizi’ Türk veya Türk Dilleri, Edebiyatı ve Tarihi Uluslararası Dönemi**”, Cilt:11, ss.68-80.
- Bardakçı, Salih, Sarıkaya, Yusuf ve Yöntem, Mustafa (2018), ‘**Sosyal Ağ Öz Yeterlik Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması**’ Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi, Cilt:4, Sayı, ss.60-72.
- Baş, Gökhan (2011), **İlköğretim öğretmenlerinin eğitsel internet kullanımı öz-yeterlik inançlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama**, Cilt:2, Sayı:1, ss.35-52.
- Bozkurt, Aras(2017) “**Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını**” Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, Cilt:3, Sayı:2, ss.85-124.
- Çakır, Recep ve Yükseltürk, Erman (2010), ‘**Bilgi Toplumu Olma Yolunda Öğrenen Organizasyonlar, Bilgi Yönetimi Ve E-Öğrenme Üzerine Teorik Bir Çözümleme**’ Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt:18, Sayı:2, ss.501-512.
- Dinçer, Serkan ve Uyar, Murat (2015), ‘**E-Öğrenme Sistemlerinin Kullanımı Sürecinde Karşılaşılan Sınıf Yönetimi ile İlişkili Sorunlar ve Çözüm Önerileri**’ Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, Cilt:21, Sayı:4, ss.453-470.
- Duggan, Ashley, Hess, Birian, Morgan, Deanna, Kim Sooyeon, Kim-Katherine, Wilson (2001) “**Measuring Students Attitudes Toward Educational Use of the Internet**”, Journal of Educational Computing Research, Volume:25, Issue:3, pp.267-281.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı (2013) **Gençlik ve Sosyal Medya Araştırma Raporu**, Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığı.
- Gezer, Çilem (2012), **Lisansüstü Eğitim Programlarında Öğrenim Gören Öğrencilerin Araştırma Öz-Yeterliklerinin Değerlendirilmesi**, Yüksek Lisans Tezi, Lefkoşa.
- Gülbahar, Yasemin, Kalelioğlu, Filiz ve Madran, Orçun (2010), **Sosyal Ağların Eğitim Amaçlı Kullanımı. XV. Türkiye’de İnternet Konferansı**, İstanbul ss.3
- Kabaran, Hasret, Altıntaş, Sedat ve Kabaran, Güler (2016), “**Öğretmen Adaylarının Eğitsel İnternet Kullanım Öz-Yeterlik İnançları İle Akademik Öz-Yeterlik İnançları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**”, Eğitim Kuram Ve Uygulama Araştırmaları Dergisi, Cilt:2, Sayı:1, ss.1-11.
- Karal, Hasan ve Kokoç, Mehmet (2010), ‘**Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amaçlarını Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması**’ Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT) Cilt:1, Sayı:3, ss.251-263.
- Keinki, C. (2016) ‘**Information Needs of Cancer Patients and Perception of ImpactoftheDisease, of Self-Efficacy, and Locus of Control**’ Journal of CancerEducation, Volume:31, Issue:3, pp.610-616.
- Sağbaş, Ensar, Ballı, Serkan ve Şen, Faruk (2017), ‘**Sosyal Medya ve Gençler Üzerindeki Etkileri**’ Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Uluslararası Gençlik Araştırmaları Kongresi Bildiri Kitabı, ss.1-11.

- Şahin, İsmail (2009), '**Eğitsel İnternet Kullanım Öz yeterliği İnançları Ölçeğinin Geçerliliği ve Güvenirliği**' Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:21, Sayı:69, ss.462-463.
- Şireci, Emine ve Karabulutlu, Elanur (2017), '**Tip 2 Diabetes Mellituslu Hastaların Hastalıklarını Kabulleme Ve Kendi Bakımlarındaki Öz Yeterlilik Düzeylerinin Belirlenmesi**', Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, Cilt:21, Sayı:1, ss.48.
- Tabachnick, L.S., FIDELL, B.G. (2013), **Using Multi variate Statistics (Sixth Ed.)** Pearson, Boston.
- Tavşancıl, Ezel (2014), '**Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi**', 5.Baskı, Nobel Yayınları, Ankara.
- Tiryakioğlu, Filiz-Erzurum, Funda (2011), '**Bir Eğitim Aracı Olarak Ağların Kullanımı**' 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications 27-29 April, 2011, Antalya-Turkey ss.1037.
- Toplu, Mehmet ve Gökçearslan, Şahin (2012), '**E-öğrenmenin Gelişimi ve İnternetin Eğitim Sürecine Yansımaları: Gazi Üniversitesi Örneği**', Cilt:26, Sayı:3, ss.501-505.
- Tuncer, Murat ve Özüt, Aytaç (2012), "**Sınıf öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz-yeterlik inançları**", Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Cilt:7, Sayı:2 ss.1079-1091.
- TÜİK (2017) "**Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması**", <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24863> Avrupa İstatistik Ofisi Veritabanı, http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=isoc_cismt&lang=en.
- TÜİK, (2016).'**Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım İstatistikleri**' http://www.tuik.gov.tr/basinOdasi/haberler/2016_83_20160720.pdf 21.12.2018.
- Yenilmez, Kürşad, Turgut, Melih, Anapa, Pınar ve Ersoy, Mehmet (2011), "**İlköğretim matematik öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz-yeterlik inançları**", 5. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu, 22-24 Eylül, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Yoldaş, Cenk ve Arın, Ferhat (2015), "**Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Eğitsel İnternet Kullanım Öz-Yeterlik İnançlarının İncelenmesi**", Journal of Research in Education and Teaching, Cilt:4, Sayı:1, ss.276-283. <https://dijilopedi.com/2019-internet-kullanimi-ve-sosyal-medya-istatistikleri/> (Erişim Tarihi: 01.31.2019).